

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки, менеджменту та комерційної
діяльності

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва курсу	Методика викладання у вищій школі
Викладачі	Володимир ЛИПЧАНСЬКИЙ, к.пед.н, доцент кафедри економіка, менеджмент та комерційна діяльність
Контактні тел.	+38(067) 975-51-35 Липчанський В.О.
E-mail	lindervlad92@gmail.com
Обсяг та ознаки дисципліни	Вибіркова дисципліна професійного спрямування, змістових модулів – 2. Форма контролю: залік. Загальна кількість кредитів – 4, годин – 120. Формат: очний (offline / face to face) / дистанційний (online) Мова викладання: українська
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua; у режимі відео конференцій Zoom, через електронну пошту, Viber, Messenger, Telegram за домовленістю
Пререквізити	Ефективність засвоєння змісту дисципліни «Методика викладання у вищій школі» значно підвищиться, якщо здобувач попередньо опанував матеріалом таких дисциплін як: «Комунікативний менеджмент», «Психологія управління», «Психологія розвитку та самоменеджмент»

1. Мета і завдання дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Методика викладання у вищій школі» є забезпечення завершення фундаментальної підготовки майбутніх викладачів менеджменту, на основі ознайомлення з цілісною і логічно послідовною системою знань про дидактику підготовки кадрів вищої кваліфікації, основами теорії, методики і методології викладання навчальних дисциплін у системі вищої економічної освіти.

Завдання вивчення дисципліни:

- ознайомитись із законодавчими актами України про вищу освіту і концепцією її розвитку за Болонським процесом;
- ознайомитись зі структурою і змістом навчального процесу, з особливостями роботи викладачів, завідувача кафедри, деканату, адміністрації;
- оволодіти педагогічними формами освітньої взаємодії зі здобувачами вищої освіти, навчитися творчо застосовувати знання і способи діяльності, засвоєні під час вивчення дисциплін управлінського циклу;
- навчитися планувати, організовувати і аналізувати різноманітні види навчальних і поза аудиторних занять;
- використовувати найбільш ефективні прийоми і методи навчання, виховання і розвитку здобувачів.

2. Результати навчання

знати :

- основні тенденції та перспективи розвитку вищої освіти в Україні;
- вимоги до організаційно-правового забезпечення вищої освіти;
- місце і роль методів та інноваційних технологій навчання;
- основні принципи комп'ютерної підтримки навчального процесу;
- теоретичні основи формування професійної культури сучасних спеціалістів;
- принципи педагогічної майстерності викладача: питання теорії і практики;
- зміст самостійної роботи студентів: сутність, організація, питання контролю;
- базові поняття, принципи та джерела методики викладання економічних дисциплін;
- сучасні тенденції розвитку вітчизняної та світової економічної освіти;
- основні методи, прийоми, форми та засоби навчання економічних дисциплін;
- основні методичні вимоги до навчальних занять з економіки;
- особливості організації навчання економіки для різних освітньо-вікових груп та навчальних закладів системи неперервної економічної освіти;
- особливості сучасних технологій, активних методів навчання та їх реалізації в навчальному процесі з економіки;
- методичні особливості організації контролю та оцінювання, корекції навчальних досягнень з економіки, критерії оцінки якості економічної освіти.

вміти :

- характеризувати основні елементи системи та змісту вищої освіти в Україні;

- аналізувати та приймати рішення щодо критеріїв якості навчання та діагностики знань;
- визначати основні параметри інформаційних ресурсів навчального процесу;
- ставити і вирішувати завдання з проблем само актуалізації особистості;
- обґрунтовувати основні аспекти педагогічного спілкування;
- планувати та організовувати навчально-виховний процес з економіки в загальноосвітніх та вищих навчальних закладах;
- використовуючи основні методи дослідження методичної науки з метою корекції та удосконалення процесу навчання економіки;
- розробляти інформаційно-методичне забезпечення навчальних занять з економіки;
- розробляти та проводити уроки економіки різних типів, лекції, практичні заняття, навчальні ігри, тренінги і т. д.;
- розробляти та використовувати різноманітні методи та методики активізації навчально-пізнавальної діяльності при вивченні економічних дисциплін;
- планувати та організовувати самостійну роботу учнів та студентів при вивченні економіки;
- організовувати контроль та оцінювання навчальних досягнень з економіки, розробляти вимірники навчальних досягнень, використовувати різні системи та шкали оцінювання.

набути соціальних навичок (soft-skills):

- здійснювати професійну комунікацію, ефективно пояснювати і презентувати матеріал;
- робота в команді.

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення. При організації освітнього процесу в Центральноукраїнському національному технічному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Положення про організацію вивчення вибіркових навчальних дисциплін та формування індивідуального навчального плану ЗВО; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Сучасні підходи до освітньої інтеграції та розвитку інституцій.

Тема 1. Європейська освітня інтеграція. Система, зміст вищої освіти в Україні.

Тема 2. Сучасний розвиток освітніх інституцій.

Тема 3. Дидактичні основи підготовки управлінських кадрів у системі вищої освіти.

Тема 4. Основи дидактики вищої школи.

Змістовий модуль 2. Педагогічні технології та управління навчально-творчою діяльністю.

Тема 5. Структура педагогічної діяльності.

Тема 6. Педагогічне проектування і педагогічні технології.

Тема 7. Дидактичні основи управління навчально-творчою діяльністю.

5. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль.

Протягом семестру здобувач вищої освіти може отримати максимум 100 балів, у тому числі: перший рубіжний контроль – 50 балів, другий рубіжний контроль – 50 балів.

По поточному контролю здобувач може набрати бали за активність на лекційних та практичних заняттях, виявлення рівня підготовки здобувачів із зазначеної теми під час опитування, тестування, презентації індивідуальних завдань, вирішення практичних задач та кейсів.

Критерії оцінки заліку:

- «зараховано» – здобувач вищої освіти має стійкі знання про основні поняття дисципліни, може сформулювати взаємозв'язки між поняттями.

- «не зараховано» – здобувач вищої освіти має значні пропуски в знаннях, не може сформулювати взаємозв'язку між поняттями, що вивчаються в курсі, не має уявлення про більшість основних понять дисципліни, що вивчається.

При виставленні загальної оцінки за залік враховуються результати навчальної роботи здобувача протягом семестру.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Рекомендована література

Базова

1. Джеджула О.М. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник / Вінниця: ВНАУ, 2020. 208 с
2. Зеленська Л. Д., Ворожбіт-Горбатюк В. В. Педагогіка вищої школи. Методичні рекомендації для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2022. 32 с.
3. Кайдалова Л. Г., Науменко Н. В. Методика викладання у вищій школі : метод. рек. до практичних занять для здобувачів вищої освіти / Л. Г. Кайдалова, Н. В. Науменко. Х. : НФаУ, 2021. 46 с.
4. Комунікативний менеджмент : навчально-методичний посібник для студентів економічного факультету освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності 073 Менеджмент / Олійник Н. Ю. Кам'янець Подільський, 2020. 112 с.
5. Мартинець Л. А. Педагогіка вищої школи: опорний конспект лекцій / Л. А. Мартинець. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2019. 40 с.
6. Марцева Л.А. Педагогіка і психологія вищої школи : навч. посіб. / Л.А. Марцева. Житомир : Державний університет «Житомирська політехніка», 2022. 150 с.
7. Методика викладання у вищій школі : метод. рекомендації до курсу «Методика викладання у вищій школі» для здобувачів другого (маг.) рівня вищої освіти спец. 053 «Психологія» / уклад. А.В. Курова. Одеса, 2023. 48 с.
8. Нагаєв В.М. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник. Х. : «Стильна типографія», 2019. 267 с.

9. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник / О.І. Федоренко, В.О. Тюріна, С.П. Гіренко, С.М. Бойко, М.О. Котелюх, П.Д. Червоний, О.В. Медведєва; за заг. ред. О.І. Федоренко. Харків : ФОП Бровін О.В., 2020. 240 с.

10. Про вищу освіту : Закон України від від 01.07.2014 № 1556-VII // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38, ст. 2004. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 11.07.2024).

11. Скібіцький О.М., Липчанський В.О. Інвестування людського капіталу: освітній ракурс. Центральнoукраїнський науковий вісник. Економічні науки. 2020. № 4(37). С. 130-144. URL: [http://economics.kntu.kr.ua/pdf/4\(37\)/14.pdf](http://economics.kntu.kr.ua/pdf/4(37)/14.pdf). (дата звернення: 09.08.2024).

12. Соснова М.А., Гляненко К.А. Методика професійного навчання : навч. посіб. / Уклад. М.А. Соснова, К.А. Гляненко. Кропивницький : ПП «ПОЛІУМ», 2021. 213 с.

13. Стинська В.В. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник. Івано-Франківськ, 2022. 180 с.

14. Marianne Dainton. Applying Communication Theory for Professional Life: A Practical Introduction. SAGE Publications. 2018. 288 p

Допоміжна

1. Актуальні проблеми розвитку вищої освіти: навч.-метод. посіб. [За заг. ред. В.Стинської, Л.Прокопів] / Авт. кол.: Стинська В.В., Прокопів Л.М., Завгородня Т.К., Нагачевська З.І., Савчук Б.П., Стражнікова І.В., Єгорова І.В., Ковальчук В.М., Салига Н.М. Івано-Франківськ, 2021. 430 с

2. Ділове спілкування: навчально-методичний комплекс дисципліни [Електронний ресурс]: навч. посіб. для здобувачів ступеня магістра за освітньо-професійною програмою «Міжнародні соціальні проекти та волонтерська діяльність» спеціальності 231 Соціальна робота. Укл.: О.І. Боковець. К. : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2022. 62 с.

3. Ділові комунікації та етикет : наук.-допом. бібліогр. покажч. / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Бібліотека ; уклад. Л. Дейнека. Електрон. текст. дані. Луцьк, 2023.

4. Стинська В. Моделювання професійної діяльності майбутніх викладачів закладів вищої освіти. Нові технології навчання. 2020. Вип. 94. С. 321–326.

5. Суспільні комунікації : методичні рекомендації до практичних завдань для студентів спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» першого (бакалаврського) рівня / уклад. О. В. Гронь. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. 30 с

6. HR-менеджмент: навч. посіб. / І. М. Сочинська-Сибірцева, А. О. Доренська, Т. В. Тушевська. Кропивницький : ЦНТУ, 2022. 278 с.

7. Androshchuk I.O., Lypchanskyi V.O., Pitel N.S. Self-management as a tool of improvement of the quality of management of modern enterprises. Центральнoукраїнський науковий вісник. Економічні науки, Вип. 8 (41). – Кропивницький: ЦНТУ, 2022. С. 244-252

8. Kailash Ganesh. Management communication: Definition and best practices to follow in the workplace // CultureMonkey : вебсайт. URL: <https://www.culturemonkey.io/employee-engagement/management-communication/#:~:text=Management%20communication%20refers%20to%20the,within%20the%20organization's%20managerial%20structure> (дата звернення: 01.08.2024).

9. Lypchanskyi V. (2023) Psychology Of Personal Development Of Student Of Economic Specialties. Scientific Journal Higher Economic -Social School In Ostroleka. 3/50, Łomza. P. 32-39

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України : Офіційний веб-портал. URL: <http://www.rada.gov.ua>.

2. Інститут масової інформації : веб-сайт.. URL: <http://imi.org.ua/>.

3. Комітет Верховної Ради України з питань свободи слова та інформаційної політики : веб-сайт. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/site2/p_komity?pidid=2641.

4. Міністерство інформаційної політики України : веб-сайт. URL: <http://mip.gov.ua/content/alina-frolova.html>.

5. Міська рада міста Кропивницького : Офіційний веб-портал URL: <https://www.kr-rada.gov.ua/>

6. Науковий журнал «Психологія та соціальна робота» : веб-сайт. URL: <http://lib.onu.edu.ua/psychologyua>

7. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського <http://nbuv.gov.ua>

8. Національна психологічна асоціація : веб-сайт. URL: <https://www.npa-ua.org/>

9. Українська психологічна асоціація : веб-сайт. <https://www.upa.guru>

10. Урядовий портал : Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.

11. American Psychological Association (APA) <https://www.apa.org/>

12. World Health Organization <https://www.who.int/home>

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності, Протокол № 1 від 28 серпня 2024 р.